

PAPER DETAILS

TITLE: Sinemada Anlam Yaratma Sürecinde Rengin Metaforik Kullanımı

AUTHORS: Serafettin Eray KOCA

PAGES: 223-239

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/737526>

Sinemada A Metaforik K

Şerafettin Eray Koca

Özet

Sinema yedinci sanat olarak kabul edilir. Işık olmadan olmazsa olmazının ışık olması, kendine ait özel bir dili, olgusu, insanlığı ve yaşamı olarak renk, insanlar için süreci ve oluştuktan sonra temsil ettiği dili inceleme. Aşığı” filminde olduğu gibi karakterleri ve mekânı belirleyen öğesi olarak rengin işlevleri aracı olarak metaforik bir

Anahtar Sözcükler: R

THE METAPHORIC MAKING IN CINE

Abstract

Cinema is a visual and auditory art. It is a must in its formation and filters. This language concerns all fields in order to emotion. As a natural element in the research, it is necessary to practices it establishes what is extracted. British & Her Lover” away present narrative through texts. The element is used as an artistic functions of color as an in

Keywords: Color, Cinema

Şerafettin Eray Koca, Hacı B
Öğrencisi, Ankara. E-posta:

Giriş

Sinema, yirminci yüzyılda gelişerek içinde birçok sanatı barındıran, ışığın yayılımıyla oluşan birbiriyle ilişkili hareketli görüntülerin bir bütün oluşturarak yarattığı anlamsal etki sanatıdır. Yedinci sanat olarak adlandırılan sinemanın, siyah-beyaz filmlerden renkli filmlere geçişinden günümüze kadar renk olgusu, sürekli olarak irdelenmiş ve anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Sinemada renklenmiş bir dünyanın yaratılması öznel bir anlatım aracı olarak kabul görmüştür. Renk olgusu bu anlamda sinema dilini oluşturan önemli tasarım öğelerindendir. Rengin kültürden kültüre değişen sembolik anlamları vardır. Görüntünün oluşumundaki en temel öğe ışığın varlığıdır. Oluşumunda olmazsa olmazının ışık olduğu sinema sanatında çeşitli imgelerin, sembollerin, görüntülerin, kamera açılarının ve filtrelerin kullanımlarıyla kendine ait özel bir dili bulunmaktadır. Tarihine bakıldığında sinema, birçok isimle adlandırılmış olup kullanılan tekniklerden ötürü değişim ve gelişme göstermiştir. Bir sanat dalı olarak kabul görmesinden önce, eğlence ve bir illüzyon-şov gösterisi olarak fotoğrafların hareketi şeklinde tanımlanmaktaydı. İlk zamanlarda gerçekleştirilen yapımlara bakıldığında da buna yönelik ticari ve deneysel çalışmalar olduğu görülmektedir.

Filmlerin içeriği, kamera, dekor, ışık ve oyunculukların teknik olarak gelişimiyle beraber filmlerin nitelikleri ve anlamsal bütünlüklerinin oluştuğu görülmektedir. Bu bağlamda, sinemada anlam yaratma sürecinde ışığın kullanım etkisi büyük rol oynamaktadır. Işıkla birlikte, renk kullanımı da yönetmenlerin anlatılarında öznel anlamları yüklemek için sıkça başvurdukları etkili bir yöntemdir. Her sanat dalı, anlatı öğesi olarak renk kullanımına özenle başvurur. Renklerin kullanımı ve aydınlatma tasarımıyla estetik ve psikolojik etkiler yaratılabildiği için, sanatçılar eserlerinde bu etkilere göre anlamlar oluşturmaktadır. İletişimin doğal bir öğesi olarak renk, insanlar için farklı bir dil biçimine dönüşmektedir. Renkler, insan hayatı boyunca doğayı anlamlandırmada ve karakteristik öznelere ve nesnelere fiziksel anlamlar yüklemeye daima renge başvurur. Renkler, aracılığıyla iletişim dili, anlam dilini oluşturmaktadır. Çünkü her renk farklı bir anlam derinliğine sahiptir. günlük yaşantılarımızda renklere anlık olarak bir anlam yüklemeyen, yönetmenler filmlerinde renklere bilinen anlamlarının dışında öznel yeni anlamlar yüklemektedirler. Seyirci görüntüdeki renge karşılık kendilerinde uyanan hislerle renge yüklenen kodu çözümleyip, renge yeni anlamlar yüklemektedir. Bu çalışmada renk öğesinin temel nitelikleri incelenecek olup, ilk siyah-beyaz filmlerde kullanılan renk tekniklerinden, günümüze kadar çekilen renkli film örneklerine, rengin bir anlatım öğesi olarak öznel kullanımına ve yönetmenin başvurduğu anlatıdaki rengin öznel metaforik kullanımına dikkat çekerek bir inceleme yapılmıştır.

1. Renk Olgusu

“Renk, ışığın d

Renk olgusu, insan alanlarını ilgilendirir. çok tanımlama yapabilmek için şu üzerindeki yayılım (Tanyeli ve Sözen, yedi renge ayrılma onu oluşturan ana farklı bir kuram ile prizmadan geçen etrafını karanlık bir karanlığın birleştiği bilim insanının ışığı ve görüşleri karşıla

Işığın Niteliği
Homojenlik
Karanlık
Spektrum
Prizma
Kırılma Rolü
Analiz
Sentez
Parçacık yada dalga ?
Renk Çarkı

Görsel 1. N

Renk, çevremizdeki varlıkları ve olayları anlamakta ve anlamlandırmakta kullandığımız önemli bir görsel iletişim aracıdır. Varlıkların anlamını veren bir değer olarak da bilinmektedir ve günlük yaşam içinde adeta bir tür iletişim işlevine sahip olduklarını gözlemlemek mümkündür. Bu iletişim biçiminde renklere, sembolik bir yapı içinde anlamlar yüklenmekte, kültürel doku içinde renklerin kazandığı bu sembolik anlamların çözümlenmesi, aynı anda o toplumun hayatı algılama ve anlamlandırma sürecinde çözümlenmesi anlamına gelmektedir. Goethe, renk teorisindeki yaklaşımında renklerin insanlar üzerinde oluşturduğu haz üzerinden ilerler ve rengi sanatın bir parçası olarak düşünülendiğinde, etkin estetik araç olarak ifade etmektedir. İnsanlar renkle özdeşleşir; renk, göz ve ruhla bütünleşir (Goethe, 2013: 222). Bu bağlamda, rengin anlam farklılıkları şu şekilde açıklanabilmektedir: cisimler tarafından yansıtılan ışığın gözde oluşturduğu duyum, nitelik, ve çeşitlilik. Her ne kadar renklerin dalga boyu insan üzerindeki fizyolojik etkiyi şekillendirse de, aynı renk farklı kültürlerde ve coğrafyalarda farklı anlamlar ifade edebilir (Uçar, 2004: 169).

Algılama mekanizması, rengi tek bir renk üzerinden açıklamamaktadır. Bu yüzden renk harmonisinden bahsetmek gerekirse renkleri bir bütünlük üzerinden açıklamak gerekmektedir. Bu bağlamda, insanın tek bir rengi anlamsal olarak özdeşleştirmesi mümkün görülmemektedir.

Göz, rengi algılar algılamaz harekete geçer ve doğası gereği, farkına varmadan zorunlu olarak anında, mevcut renkle renk çemberini bütünleyen başka bir rengi yaratır. Evet, gözü uyaran tek bir renk, spesifik duyumları harekete geçirerek gözün bütünlük arayışı temayülünü ortaya çıkarır (Goethe, 2013: 229).

Renk konusunu üç ana başlık altında incelemek gerekmektedir.

- Işık İle Renk (Toplamsal Renk Metodu)
- Pigmentler İle Renk (Çıkarımsal Renk Metodu)
- Duyusal Algı Olarak Renk

İlk iki başlık içinde inceleyebileceğimiz ışık ve pigmentler yardımıyla rengin oluşturulması, fiziksel olarak ele alınabilecek bilimsel yaklaşımlardır. Üçüncü bölümde incelenen duyusal algı boyutu ise, insan fizyolojisiyle ilgili olmasına karşın psikolojik, sosyal, kültürel ve toplumsal bir boyuta sahiptir. Her ne kadar renklerin dalga boyu insan üzerindeki fizyolojik etkiyi şekillendirse de, aynı renk farklı kültürlerde ve coğrafyalarda farklı anlamlar ifade edebilir (Uçar, 2004: 169).

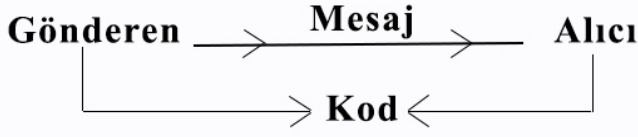
Renklerin birbirleri gerektirmektedir, teorilerini açıklar bütünsellik içerir ve koyuluk; daha gerekmektedir. Işık ise başka bir renk (2013: 29).

1.1 Renk ve Kültür

Kültürel ve toplum bu yana inançları anlamları paradig Literatürde kültür farklılık gösterdiği Kültür en kapsamlı sanat etkinliklerini bir kavramdır. Bu t değişkenlik göster bilmemizde en önce olarak örnek vermi olduğu görülmekte olarak kabul görm şeylerin ifadesidir. mutluluğu simgele anlamı ise namus Siyah renge baktığı isyan gibi anlamlar çocuk anlamları bu görsel tasarım araç şekilde analiz edil anlaşılmaktadır.

Renklerin, tarihin i ve anlamlar içer ifade aracı olarak ve düşüncelerini a bağlamda rengi bi biçimlerini inceler kültürdeki yerini a klasik iletişim şem

bununda dille ve semiyoloji yani göstergebilimi ile açıklamanın mümkün olduğunu söylemektedir. (Eco, 1985: 161)

Görsel 2. İletişim Süreci Şeması

Bir renk terimi dile getirdiğinde, kişi doğrudan bir durumu işaret etmez; aksine, bu terimi kültürel bir birim veya kavramla ilişkilendirir veya ilişkilendirmeye çalışır. Renk teriminin sözleri belirli bir duyu ile belirlenir, ancak duyu uyarılarının bir algıya dönüşümü bir şekilde dilsel ifade ile kültürel olarak kendisiyle ilişkili olan anlam veya içerik arasındaki semiyotik ilişki ile belirlenir. [...] İnsan, toplumları sadece renklerle ifade etmekle kalmıyor, aynı zamanda renkleri dilsel olarakta konuşuyorlar. Renkleri sıklıkla gösterge bilimsel aygıtlar olarak kullanırız: bayraklar, trafik ışıkları, yol işaretleri gibi çeşitli birçok tür amblemlerle iletişim kurarız. [...] Günlük hayatta, renkle olan tepkimiz, gösterge bilimsel sistemler arasında bir tür içsel doruk dayanışmasını gösteriyor. Tıpkı dil, toplumun değer, şey ve düşünce sistemlerini kurma biçimine göre belirlendiğinden, renk algılamamız dille belirlenir (Eco, 1985: 161, 172).

Renğin fiziksel bir oluşum olarak ışık ile var olduğu bilinmektedir. Bu oluşum sürecinde insanlar, renklerden önce ışığa bir takım tinsel anlamlar yükleyerek yer aldığı evrende benliğini ifade etmek istemişlerdir. Antik Mısır uygarlığı, çok fazla simgesel anlamlar barındırarak ürettiği eserler ile günümüze kadar ulaşan mitlerin barındırdığı en önemli toplumlardan biridir. Çok tanrılığın yer aldığı bu toplumda, en yüksek noktada bulunan tanrının genellikle dünyayı yarattığına inanılmış ve sıklıkla güneşin hayat verici gücüyle ilişkilendirilmiştir. Bu anlamda doğal ışık kaynağı güneşe olan inançları ve ışığın yaşamla bağdaştırılması sonucu sarı renge verdikleri maneviyat görsel kalıntılarında net bir şekilde ifade edilir. Günümüze kadar ulaşan eserlere ve kalıntılara baktığımızda firavunların kıyafetlerinde, başlıklarında, önemli eşyaların betimlenmesinde ve bulundukları ortamlarda sarı ve mavi rengin yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir. Mısırlılar için mavi renk kötü güçleri uzaklaştıran yararlı bir renktir (Pastoureau, 2013: 25). Ölülerini mumyalarken üzerlerindeki en değerli eşyaların ve takıların mavi renkte olması bu görüşü doğrular niteliktedir. Renklerin anlamsal pratikleri incelenirken bir rengin tek bir anlamı olması söz konusu değildir. İncelenen rengin birçok renkle bir araya veya karşı karşıya geldiği ölçüde anlamını

bulup, etkileşim ya da sanat çalışmaları renkleri bir bütün karşılık durumu aç rengin şüphesiz siyah parlaklık özelliğiyle ve temizliğin sem genellikle beyazdır olarak bilinmektedir rengi olarak biline ülkelerinde siyah, benzediği için bere adlandırılan Wassi sessizliğe benzetir. başlangıçtan, dünya Siyah ise güneşin k sessizliktir: hiçbir ş şeyin oluşmadığını bir renktir. Toplum göstermektedir. R toplumsal karakter

2. Sinema ve Renk

Sinema tarihinde, iki dönem bulunmu geçiş dönemi, diğer dönemleridir. Bu iki filmlerin biçim ve g unsurlardandır. Sin değerlendirilmiş ve gerçeklik olgusunun perdeye yansımaları Bu bağlamda, gerek teknik gelişim değişikliğine neden ögesi olarak kabul tarafından ısrarla re olan Sergei Eisens savunmaktadır. Ay olmasına karşındır. E ve beyaz renkleri l

anlamlar yüklemektedir. Beyaz rengi, zulüm ve baskı ile ilgili olarak, siyah rengi ise kahramanlık ve vatanperverlik ile ilişkilendirerek kullanmaktadır. "Eski ile Yeni" filmindeyse siyahı gericilik ve suçla ilgili olarak, beyazı ise yaşam ve mutlulukla yansıtmaktadır. Yani, bu filmde renkleri bilinen anlamlarıyla kullandığı görülmektedir. S.Eisenstein'a göre bir yönetmen eski kodlara yeni anlamlar yükleyebilme hakkına sahiptir. Ama bunu da mutlak olarak içerikle konuya destekleyecek bir biçimde yapılması gerektiğini söylemektedir (Eisenstein, 1984). Rudolf Arnheim ise siyah-beyaz filmin yarattığı etkinin, renklerle elde edemeyeceğine inanmaktadır. Bu bakımdan rengin, insanı gerçeğe yaklaştırdığını söylemektedir (Arnheim, 2002).

Sinemanın o ilk dönemlerinde de yönetmenler filmlerinde anlatım aracı olarak renk öğelerine başvurmak istemişlerdir. Rengin, sinemada yer almasının başlıca nedeni, doğayı olduğu gibi yansıtmaya isteğidir. Siyah-beyaz yardımıyla yansıtmak ve görme zorunluluğu, bir bakıma belli bir tarihe dek sinema gerecinin sinemacıya koyduğu bir sınırdı. Nitekim bu sınırı aşmak isteyen bazı yönetmenler, sinema sanatının ilk yönetmenlerinden George Melies gibi "Aya Seyahat" filminde filmi siyah-beyaz olarak çekmiş olsa da, filmdeki bazı sahneler özel bir etki ve adrenalin yaratabilmek için nesneleri doğal renklerine tek tek elle boyayarak azda olsa renk olgusunu kullanmıştır ve filminde biçimsel bir etki yaratmıştır. Ancak, kullanılan renkler anlam yaratmanın dışında seyircinin ilgisini çekmeye yönelik bir çalışma olduğu görülmektedir.

Görsel 3. George Melies, Ay'a Seyahat, 1902

Sinemada renkli film yöntemleri ortaya çıktıklarında da, siyah-beyaz filmler yine ağırlığını sürdürdü çünkü kullanılan yöntemler başarılı ve filmde büyük etki yaratacak yöntemler değildi. Görüntülerdeki renkler, ya çok parlak ya da olduklarından çok daha canlı olduğu görülmekteydi. Renkli film,

bir yandan siyah yandan da dikkati yaratan olguya doğrudan yöntemler ile doğrudan 1950'li yıllardan itibaren filmler yapılmaya devam etti ve günümüzde devam edilmektedir.

Rengin sinemanın gerekirse doğayı o bağlamda renklerin ve renklerin birbirine rastlanılmamaktadır. Bakıldığında, estetik Birinci kullanım olarak yaratıcı bir unsur almaktadır.

"Renk estetiğine göre rengin duygusal ifadeleri anlamlar (symbolique) üç öğe bazen tek oluştururlar" (Söze)

Rengin sinemaya biçiminde ortaya çıkması bir ressamın doğayı düzenleyebildiği gibi duygulara daha uyumlu taşınmasına dayanan geniş bir uygulamadır.

Rengin, sinemada değişmektedir. Bir algılayışına göre du renklerle bir duyg renk algısına ve sanı anlamsal bir bütün algılayış biçimi de dışında, kendi kültürüne göre filmdeki simg üretebilmektedir. C

birlikte yine de renk dünyası, estetik ve psikolojik değerlerin kişisel olarak biçimlendiği bir alan gibidir. Çünkü kişilerin beğenileri ve renk tercihleri söz konusu olduğunda buna sınırlar getirebilmek ve standartlar koyabilmek mümkün olamaz. İçinde yaşanılan kültür, din, gelenek, gelir durumunun yanında moda, kişilik yapısı gibi değişik faktörler kişinin renk tercihi doğrudan veya dolaylı biçimde etkilemektedir. Hatta bir kişinin renk tercihi zaman içinde birçok faktöre bağlı olarak değişimler bile gösterebilir. Bu bağlamda denilebilir ki, renk algısı ve anlamlandırma kişiye özgüdür ve yaratılan anlam öznel anlam olarak değerlendirilmelidir.

2.1 Gösterge Bilim Kuramı İle Gösterileni Anlamlandırma

Göstergebilim, işaretler, semboller ve iletişim için kullanılabilecek çeşitli dizgelerden oluşan göstergeler öğretisidir. Sinematografik anlam, yalnız film dilinin araçlarıyla dışavurulan bir anlamdır. Filmlerdeki kullanılan renk olgusuna dair rengin öznel kullanımı ile ilgili çıkarımlarda bulunabilmemiz için renklerin anlamları dışında, rengin birbirleriyle ve nesnelerle ilişkilendirilip kullanımında ortaya çıkan anlamları Semiyoloji yani gösterge biliminden yararlanarak açıklamak gerekmektedir. Gösterge biliminin kurucularından bilinen Charles Sanders Peirce'ın tanımına göre Gösterge, oluşturduğu ya da değiştirdiği bir düşünceyle bir şeyin yerine geçen ve her hangi bir şeyin yerini tutan şeydir. Bu tanıma göre temelde üç öge bulunmaktadır: Nesne, gösterge, yorumlayan (Büker, 1991: 29). Ferdinand De Saussure'ın göstergebilim kuramına göre kültürel yapay nesnelerin bireysel parça ya da göstergelere ayırarak bunların yapısını incelemeyi içermektedir. Ona göre bir film küçük parçalardan oluşarak bir bütünü temsil etmektedir.

Gösterge, gösteren ile gösterilen arasındaki ilişkidir ve bu ilişkinin kurulmasından da anlamlandırma ortaya çıkmaktadır. Gösterge biliminde anlamlandırma, düz anlam ve yan anlam olarak ele alınmaktadır. Umberto Eco'ya göre ise, "Gösteren-Gösterilen" ikilisi yerine, "Anlatım-İçerik" ikilisini getirmiştir ve bir şeyin yerini anlamlı olarak alan her şey göstergeci (Büker, 1991: 36) Anlatımın "Biçimi" vardır ve "Gereçler" kullanır, kullanılan gereçlere göre anlatımın biçimi de değişir. İçerik ise anlatıma bağlı olarak oluşan anlamdır. Anlatım ve içerik arasındaki bağıntı kültürel uzlaşımına dayalıdır, kodlanmıştır. Yani içeriği (anlamı) kültürel uzlaşımın ortaya çıkardığını vurgulamaktadır.

Şiir, müzik, edebiyat, sinema gibi birçok alanda gördüklerimizde, işittiklerimizde hep bir anlam ararız. Aradığımız anlamları; şiirde sözlerde, resimde renklerde, müzikte duygularda, sinemada ise görüntülerde buluruz. Ancak, hiçbirinde anlam tek bir birime indirgenmez. Örnek olarak, sinemada anlam üzerinde durmak gerekirse; sinemada anlam görüntülerdedir.

Fakat sinemada gösterilenler istenenler değildir. Gösterilenler ve sonra gelenlerdir. Metz'e göre parçalar öğeler oluşturur. Film gibi uzam ve zaman Sinemada yan anlam "metanomi" gibi se çözümlemektedir.

Metaforik anlam i Metaforlar bir bağ eder. Hatta kimi za gibi düşünmeye ça güle benzerliği üze olan aşkı somut bi

Yönetmen, renkleri olarak görüntüyle filmlerde sıkça karşı "Yıldız Savaşları" f iyi karakterlerin ış bir gösterge olarak renklerin kullanımı aksesuarlarına, gün sahnede bu anlam bilinçli bir okuma p

gösterileni kabullenmesi olarak da ifade edilmektedir.

Görsel 5. Lana Wachowski, Lilly Wachowski, Matrix, 1999

Kırmızı-Mavi renk metaforunu bir başka filmde incelemek gerekirse Lana Wachowski, Lilly Wachowski – Matrix filminde yine karşıtlık üzerine kurulmuş bir anlam görülmektedir. Filmde bilge pozisyonundaki karakter Morpheus, Matrix sistemini öğrenen Neo karakterine iki hap uzatmaktadır ve geri dönüşü olmayacak bir yolda ikisinden birini seçmesini istemektedir. İlk hapın rengi mavi renktedir ve karakter bu hapi seçerse hikâyenin sona ereceğini ve yatağında uyanıp istediği ne ise ona inanacağını söylemektedir, ikinci hapın rengi ise kırmızı renktedir ve harikalar diyarında kalarak tavşan deliğinin gittiği yerleri göstereceğini söylemektedir. Neo karakteri kırmızı hapi seçer ve Morpheus onu durdurarak “unutma! Sana vadettiğim tek şey hakikat” der ve Neo karakteri teklifi kabul edip kırmızı hapi yutmaktadır. Bu sekansı incelemek gerekirse, yıldız savaşları filminde olduğu gibi mavi ve kırmızı renkleri üzerinden iyi ve kötü kavramları hayattaki seçimlerimizin sonuçları olarak metaforlaştırılarak sunulmaktadır. Mavi rengin genel anlamlarında dinginlik, sakinlik, huzur, sonsuzluk ve hayalperestlik yatmaktadır. Filmde gerçek yaşam bu sonsuzluk ve hayalperestlik kavramlarıyla bir hapishaneye benzetilerek Matrix sisteminin karşıt rengini betimlemektedir. Kırmızı renk ile gerçekliği vurgulayarak, cesaret ile hayalperestlikten uzak bir dünya sunulmaktadır. Bu simgesel anlamlar filmin bütünü içerisindeki mesajları alımlayıp, yorumlanarak kendi içerisinde yeni anlamlar doğurmaktadır. Bu bağlamda sanatın öznel anlamı da tam olarak buradan gelmektedir, anlam kişiye özgün olduğu gibi biriciktir. Yönetmenin oluşturmak istediği anlam ile seyircinin gösterilendeki anlamı içerik olarak aynı olduğu söylenebilmektedir ancak içerisindeki bireysel bilinçdışı ve toplumsal bilinçdışı durumsalı, anlamı kendi içerisinde yeni bir forma soktuğunu göstermektedir.

İngiliz yönetmen P.
filminde, metinler r

Görsel 6

ve mekânı betimle

Film, bir tiyatro sa
karşıdan geniş bir
mekânların her bir
insanların üzerleri
öge filme eklenmi
dan itibaren asıl il
görünmektedir. C
kaynaklı olarak bir
çerçeveye kadar b
belerini andıran fi
yaratıcılığından yo

Renk kullanımı o
yönetmen Krzysz
(1993-1994-1994
bayrağının renkleri
ayrı yaşamlar süre
birbirine bağlayan
filmlerinin tematik
bağlandığı gözü
yansıttığı özgürlük
üzerinde de kendi

“Üç Renk; Beyaz” filminde beyaz rengine ve tonlarına ağırlık vererek, beyazın motivasyon bozukluğu, solukluk, her şeyi kabullenme gibi beyazın negatif yönünden yararlanmıştır. Beyaz, rengine eşitlik temasını yükleyerek filmde her yönden insan eşitliğini eleştirel olarak ele aldığı görülmektedir. Kieslowski “Üç Renk; Kırmızı” filminde ise kırmızı rengine ve tonlarına ağırlık vererek kardeşlik duygusu yaratmaya çalışmaktadır. Kieslowski’nin bu üç filminde de rengin bir anlatım ögesi olarak kullanıldığı görülmektedir. Filmlerdeki baş karakterlere bu renkleri sorgulatarak, renk üzerinden hayata bakmalarını ve yorumlamalarını, seyirciye de bu karakterlerin yaşadığı durum karşısında “peki sizin için bu renkler ne ifade ediyor?” sorusunu sordurarak kendi anlamlarını çıkarımında bulunmasını beklemektedir.

Sonuç

Bir sanat dalı olan sinema, bir anlamlar bütünüdür ve görsel tasarımın etkisi son derece büyüktür. Görsel sanatlar içerisinde renk bu bağlamda çok büyük etkiye sahiptir. Renklerin, insan psikolojisi üstünde etkileri olduğu bir gerçektir. Anlatım ögesi olarak yönetmenlerin başvurdukları renk öğeleri, renklerin düz anlamları ile kullansalar bile seyircinin o göstergeye bir anlam yükleyerek, olayı veya olguyu kendi kültürel aidiyetiyle bireysel bilinçdışı ve toplumsal bilinçdışı algısıyla bütünleştirdiğini, kendi algısı üzerinden değerlendirdiğini söylemek gerekmektedir. Sinemada, rengin sadece anlam yönünden değil, anlatım yönünden de belirleyici etkileri olduğu görülmektedir. Renkler değişik coğrafya ve kültürlerde farklı anlamlar ifade etmekte ve izleyenler üzerinde birçok değişik duygu uyandırabilmektedir. Bu bağlamda şunu söylemek gerekir ki yönetmenin yarattığı anlamdaki öznelliği kadar seyircinin filmdeki dili ve göstergelerin anlamlarını alımlayıp, kendi anlamını yaratmasındaki öznelliği sinema sanatında büyük önem arz etmektedir.

Bilimsel bir yöntem olarak göstergebilimin amacı, göstergeler ve gösterilenler arasındaki ilişkilerden yola çıkarak anlamı yaratan yapıları incelemektir. Yukarıda incelenen filmlerde de renge bilinen anlamların dışında, yönetmenin filmdeki oluşturulan evren içerisindeki yarattığı anlam sinema dili açısından çok önemli bir anlatım ögesi olduğunu göstermektedir.

Kaynakça

- Tanyeli, U. & Sözen, M. (1992). *Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü Remzi Kitapevi, İstanbul*
- Pastoureau, Michel (2013). *Mavi Bir Rengin Tarihi, (Çev: İnci Malak Uysal), Can Yayınları, İstanbul*
- Goethe, Wolfgang (2013). *Renk Öğretisi, (Çev: İlknur Aka), Kırmızı Yayınları, İstanbul*
- Eisenstein, Sergey (1984). *Film Duyumu, (Çev: Nijat Özön), Payel Yayınları, İstanbul*
- Kılıç, Levend (2004). *Görüntü Estetiği, İnkılâp Kitabevi, İstanbul*
- Özön, Nijat (2008). *Sinemaya Sanatına Giriş, Agora Kitaplığı, İstanbul*
- Büker, Seçil (1991). *Sinemada Anlam Yaratma, İmge Kitabevi, Ankara*
- Sözen, Mustafa (2003). *Sinemada Renk – Sembolik Anlamlar, Detay Yayıncılık, Ankara*
- Eco, Umberto (1985). *How Culture Conditions the Colours We See, On signs: a semiotics reader*
- Uçar, Fikret (2004). *Görsel İletişim ve Grafik Tasarım, İnkilap Kitabevi, İstanbul*
- Arnheim, Rudolf (2002). *Sanat Olarak Sinema, (Çev: Rabia Ünal), Öteki Yayınevi, Ankara*
- Greenaway, Peter, (20 Nisan 1997). *Daha Büyük Filmler Yapacağım, Gazete Pazar.*

Görsel Kaynakları

- Görsel 1. Newton'un ve Goethe'nin teorilerinin karşılaştırma tablosu
- Erişim: <https://bigumigu.com/haber/goethenin-renkler-kurami-calismasi-icin-cizdigi-illustrasyonlar> (20.05.2019)
- Görsel 2. İletişim Süreci Şeması, Eco, Umberto (1985). *How Culture Conditions the Colours We See*
- Görsel 3. George Melies, *Ay'a Seyahat, 1902*
- Erişim: https://www.bilimkurgukulubu.com/wpcontent/uploads/2016/04/rsz_scientists-620x320.jpg (20.05.2019)

Görsel 4. George Luca

Görsel 5. Lana Wach

Erişim: <http://www.mnK%C4%B1rm%C4%>

Görsel 6. Peter Green

Erişim: <https://bulentcwife-and-her-lover.jpg>